

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in tozi se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni branilnici št. 14.194

„Akcija“ dr. Korošca in protiakcija

Prvo je kruh, potem pride politika — Neugoden trenotek — Bolje je sodelovanje kakor nagajanje

Nedavno objavljeni proglas g. dr. Korošca je izzval ne samo v Sloveniji, ampak tudi po vsej državi veliko pozornost. Tudi tuje časopise, zlasti časopise neprijaznih nam držav, je močno prislunilo in ugibalo na vse strani, kaj pomeni ta korak znanega politika in bivšega predsednika vlade v Beogradu. Danes, ko vemo, kako so pisali naši domači in tuji listi o proglasu — »Slovenec« je previdno molčal — lahko rečemo, da je naletel dr. Koroščekv proglas doma na splošno obsodbo, in to tudi pri možeh, ki veljajo v splošnem za jako mirne in resne ljudi, ki se ne dajo umetno vznemirjati, neprikrito veselje pa je izzval v vseh naši državi neprijaznih krogih.

Mi smo rekli že zadnjič, da se v razmotrivanju, ali ima g. dr. Korošček stvarno prav ali ne, ne spuščamo; za take razprave bo še časa dovolj. Podčrtati pa moramo dejstvo, da je objavil dr. Korošček svoj proglas v dobi, ko je ne samo naši državi, ampak celi Evropi in vsemu svetu bolj kot kdaj neobhodno potreben notranji mir.

Mi vemo, da se ne nahaja samo naše državo in privatno gospodarstvo, ampak gospodarstvo vsega sveta v eni najhujših kriz, kar jih pozna človeška zgodovina. Na milijone ljudi vpije po vsem svetu: **Dajte nam kruha!** Tega obupnega klica milijonov ljudi ne more prezreti in ga tudi ni preslišala nobena politična stranka v nobeni deželi, ampak povsod so se stranke sporazumele za skupen in složen nastop, da tem uspešneje kljubujejo težki krizi. V Angliji so se zedinili najvplivnejši možje na skupno delo, ravno tako v Franciji in drugod, ker vedo, da brez sloge ni rešitve.

Tudi pri nas bi moralo tako biti, ker naša država nič manj ne trpi v splošni svetovni gospodarski zmedii kakor druge. Tudi mi vedno bolj poznamo brezposelnost in njene posledice, poznamo dovolj razne denarne in finančne težave, čutimo od dne do dne bolj težko davčno breme in kar je še drugih nadlog, ki niso nikomur prizanesle. Kmetje ne morejo nič prodati, trgovina miruje in obrt zastaja, da ljudje z vedno večjim strahom gledajo v bodočnost.

V takih kritičnih in težkih časih bi bilo potrebno, da se tudi pri nas znajdejo vsi, ki jim je res kaj na srečo blagor naroda in države, v složenem delu, da pridemo vsi vsaj kolikor toliko do kruha, če že ne do blagostanja. Če nikdar drugače, je treba v takih časih **pozabiti** na neplodne politične prepire in jih odložiti na boljše čase, ko bomo zopet vsi siti in ko bomo zopet imeli dovolj časa misliti tudi na državno-pravna vprašanja. Tako so naredili na Angleškem, v vzor-deželi demokracije in parlamentarizma.

Kaj pa je storil g. dr. Korošček? Ali je tudi on pomislil na slogo in na složno delo?

Kaj še! Dr. Korošček ni našel boljšega in nujnejšega opravka kakor da je baš v najbolj kritičnem trenutku, ko se okoli nas vse maje, izkopal zopet svoje staro bojno orožje, da napelje ves mogočni tok nezadovoljstva s sedanji gospodarskimi razmerami v svoje politične vode! Kaj je njemu in njegovim pristašem mar naše splošno težko stanje — ti ljudje ne le da nočejo sodelovati v boju proti krizi, ampak podoba je, da so ti gospodje krize še celo veseli, češ kolikor slabše se bo ljudem godilo in čim večje bo splošno nezadovoljstvo, tem bolj pojde njihova politična pšenica v klasjel!

Torej namesto pametnega in zdravega sodelovanja, da pridemo vsaj kolikor toliko iz gospodarske zagate, hočejo prijatelji dr. Korošca še več razdora in še več nesloge in še več nezadovoljstva, ker kar ne morejo pričakati, da bi zopet mogli začeti uganjati svoje (bivše —) klerikalne politične burke...

To ljudje sami dandanes že dobro razumevajo in zato jim kar ne gre v glavo, kaj hoče danes dr. Korošček s svojimi čisto-političnimi zahtevami, ko vse vpije za kruhom? Vprašanja: ali centralizem ali federacija — ali parlamentarizem ali diktatura — vsa ta vprašanja gospo-

darske krize pri nas ne bodo rešila. Mar mislijo dr. Korošček in njegovi prijatelji, da nam bo ves svet začel denar kar sipati v naročje, če bi se režim izpremenil? Mar mislijo ti gospodje, da bo Avstrija kupila od nas le enega vola ali pa 1 liter vina več, če se pojedemo zopet lahko stare politično-strankarske mance? Mi mislimo, da nel-

Zato pa smatramo objavlanje takih in podobnih proglasov v sedanjih težkih prilikah za silno neprimerno. Ali niso ljudje že zaradi gospodarskih neprilik dovolj zbegani, da jim je še treba prilivati političnega petroleja?

Mi vemo, da se nahaja med prijatelji in somišljeniki g. dr. Korošca dovolj pametnih, uvidnih in za koristno javno delo sposobnih ljudi, ki bi mnogo več koristili i sebi i narodu i državi, če ne bi javnega dela sabotirali, ampak če bi krepko sodelovali, da pridemo iz glavnih težav ven! Ko bomo pa zopet enkrat stali na trdnih gospodarskih tleh, potem pa naj se začne v božjem imenu zopet — politika in strankarija in demagogija in če že hočete, tudi lumparija. Vse naj se zopet začne, ampak, kakor rečeno, šele potem, ko bomo imeli zopet vsega dovolj, sedaj pa to res ne gre.

*

Proti vsebini proglasa Koroščkove akcije se je začela po celi Sloveniji organizirati močna protiakcija. Iz vrst političnih organizacij, od občinskih zastopov, od raznih društev itd. prihajajo na merodajna mesta dan za dnem odločne izjave proti dr. Korošču in njegovi najnovejši akciji. Iz teh izjav se jasno vidi, da se večina ljudstva dobro zaveda, da je bila vsa akcija dr. Korošca prav malo premišljena. Če bo pa ta akcija rodila zaradi nepremišljenosti ljudi še kake neprijetne posledice, naj nosi odgovornost zanje g. dr. Korošček.

Le tako naprej!

Ne tirajte ljudi v nesrečo! — Prazne grožnje

Nekdanji pristaši (bivše) vsemogočne Slov. ljudske stranke kar ne morejo preboleti dejstva, da morajo že mesece in mesece — po lastni krivdi! — stati ob strani in gledati, kako vladajo vsled njihove trmoglavosti — drugi! V svoji jezi brcajo in otepajo okoli sebe kakor togotni otroci in nič ne pomišljajo na morebitne posledice svoje togote, ker še vedno trdno verujejo v vsemogočnost svojih bivših voditeljev, češ, bodo že ti vse uredili tako, da bo prav...

Ta račun pa se je izkazal že večkrat kot pogrešen. Vsi se še dobro spominjamo, kako so se dali zapeljati nepoučeni in žalibog le preveč zaupljivi kmetje na Gorenjskem od nekaterih gospodov, ki so se v nevarnosti sami lepo poskrili, do kaznivih dejanj proti državni oblasti. Račun teh nesrečnežev na pomoč »gospodov« se je žalostno izjalovil in še danes morajo nekateri prenašati neprijetne posledice svojih nepremišljenih besed in dejanj.

Podoba pa je, da žalostne izkušnje »gospodov« še niso izmodrile in spametovale, in zato hujskajo še mirno dalje in begajo neuke ljudi s tako brezobzirno demagogijo in s takimi lažmi, da človeka obhaja kar groza, da se sploh še najdejo ljudje, ki na take bedastoče verujejo. Zato pa smatramo, da bo samo v interesu javnega miru in v interesu nepoučenih kmetov, če le en tak primer zlobe javno ožigosamo, da bodo vsi ljudje spoznali, v kakšne zablode jih goni neka »gospoda«, ne da bi hotela za to prevzeti tudi odgovornost!

Na drugem mestu poročamo o shodu, ki ga je imel pretekli teden narodni poslanec gosp. Mravljec v litijskem okraju. Taki shodi niso bivšim vlastodržcem nič kaj všeč, ker se boje, da ne bi izvedeli ljudje resnice. In zato skušajo ljudi odvrniti od obiska teh shodov. Mi ne bi imeli nič proti temu, če bi odvrčali ljudi od

shodov s poštenimi sredstvi. Toda kar počno ti ljudje, to presega že vse meje.

Tik pred shodom g. poslanca Mravljeta so namreč ti »neznanik« gospodje delili med ljudi male letake sledeče vsebine:

»Prežganjci! — Za nedeljo 8. (v originalu je številka 8 prečrtana in popravljena s svinčnikom v 15) t. m. so sedanji vlastodržci sklicali shod. Naš odgovor je ta: Mi ne gremo na ta shod! Na shodu bi morali le molčati. Kdor bi kaj ugovarjal, je zaprt za mesece in mesece, kot že tisoči najboljših slovenskih fantov, mož in duhovnikov. Ne bojte se nikogar! Čas spremembe je blizu.

Kmalu bomo svobodno govorili na svojih shodih. Udeležence shoda si bomo dobro zapomnili za čas, ki ni več daleč. Zato, zavedni Prežganjci: Nihče na shod! — Na shod pride tudi litijski glavcar z žandarji. Zato še enkrat: Nihče na shod! — Tako naroča dr. Korošec. — Nismo izdajalci vere in rodu! — Nihče na shod! — Ne gremo poljubljat palice, ki nas tepe in ne podpiramo sokolskih brezvercev. Ne izdajavci kmečke zavesti!

V letaku je izrečenih več kot dovolj takih neresnic, da jih lahko vsak kar tiplje: Kje pa so tisti »tisoči« fantov, mož in duhovnikov, ki so zaprti? Res je, da je oblast nekaterim ljudem stopila pošteno na prste, toda to je morala storiti; oblast je pač zato tu, da skrbi za javni red! Ni pa zaprtih »na tisoče« ljudi, ampak sa-

mo peščica tistih, ki so grešili v zaupanju na vsemogočnost dr. Korošca, češ da se jim ne bo nič zgodilo, »ker bo že g. dr. Korošec vse naredil«.

Še bolj gorostasna pa je očitna laž, da vladar po svojih odposlancih ponuja dr. Korošču prevzem vlade! Če bi to bilo res, o, kako naglo bi dr. Korošec tako ponudbo sprejel! O neumestnosti pa, da ti ljudje v svoj umazani politični boj vlačijo tudi vladarja, ne bomo izgubljali besed.

In pa grožnje! »Mi si bomo zapomnili! Kaj pa? Kaj si bodo gospodje zapomnili? Po našem mnenju bi bilo najboljšo, če bi si gospodje zapomnili, da oni sami še niso država in da zakoni veljajo tudi zanje! Zato naj se ne pritožujejo, če jih zakon tepe, kajti zakon je treba spoštovati in se mu ukloniti! Kdor pa zakon krši, mora nositi tudi posledice!

Letak svojega namena ni dosegel, ker je prišlo na shod vseeno dovolj ljudi. Dosegli pa bodo gospodje nekaj drugega: Kolikor bodo kričali: »Volk gre, volk gre« in kolikor bolj bodo ljudi gonili nad »volka«, ki ga ni, toliko manj jih bodo ljudje ubogali in toliko manj jim bodo verjeli, tudi takrat, ko bi volk res prišel! Če hočejo s svojim brezvestnim hujskanjem doseči to — jim želimo kar najboljši uspeh!

Kmetje naj pa iz tega primera spoznajo, kdo jim govori resnico in kdo ne!

Lep politični shod na Polšniku

Dne 8. januarja t. l. se je vršil v prenapolnjeni šolski sobi (navzočih do 250 ljudi) politični shod, ki ga je vodil izredno priljubljeni naš poslanec g. Milan Mravlje. Šolski upravitelj g. Joško Aničič je otvoril shod s pozdravom na g. sreskega načelnika, poslanca g. Milana Mravljeta, srez. predsednika JRKD g. Fr. Lajovica, župana iz Litije — in na vse zborovalce. Nato je g. poslanec v dveurnem govoru poročal o vseh vprašanih političnega in gospodarskega stanja. Z iskrenostjo, ki je je zmožen le naš poštenu kmet, navezan na svojo gurdo, v vero in rod, so zborovalci poslušali njegova izvajanja o nacionalni misli in obsojali razdiralno delo gospodov okrog bivše SLS.

Na njegov samo njemu lasten prisrčni način je tolmačil gospod poslanec kmetom, kako se vsi dobro misleči državljani trudijo za omiljenje težkega gospodarskega stanja in za vzpostavitev trdnih in zdravih temeljev v naši državi. Zborovalci so zlasti pazno poslušali pojasnila, ki jim jih je dajal na njih prošnjo gospod poslanec, glede nujne potrebe klasifikacije zemlje naše občine in sreza ter agrarne reforme. — Že v začetku shoda je skušal neki plačanec motiti shod. Toda resni zborovalci se niso dali motiti,

kajti tudi na našem obzorju se je začelo jasiti in le še malo je onih, ki bi se pustili voditi po brezvestnih koristolovcih. Dasi polagoma, vendar gre misel bitnosti neprisiljeno svojo prirodno pot od osebne samohranitve preko borbe za svojo grudo do najvišjega socialnega čustvovanja za narod — državo — človečanstvo. To je dokazal sijajen zaključek današnjega shoda. Na kraju so zborovalci soglasno izrekli zaupanje svojem poslanecu in iskreno zahvalo, ki jo je v njih imenu izrekel g. Aničič — za vsa njegova prizadevanja v dobrobit občine in neštetihih poedincev, ki so prišli k njemu po pomoč in jo tudi našli.

Po shodu se je vršila važna seja občinskega odbora, kjer se je razpravljalo o komasaciji občin. Dejstvo je, da bo menda ostala edina občina Polšnik neizpremenjena. Zasluga za to pa je nedvomno složno delo našega občinskega odbora, ki ga vodijo gg. Jože Pograjc kot župan, šol. upravitelj g. Joško Aničič kot blagajnik in g. Ivan Fele kot tajnik. Lahko rečemo, da so ti trije duša vsega dela za dobro občine — ki delajo roko v roki — in se uspešno upirajo vsem neprilikam, ki zadevajo naše gospodarsko življenje.

Naši javnosti!

Vojni dobrovoljci pozivljajo h gospodarskemu delu in odklanjajo vlačenje države v strankarske boje

Navdušenje, ki je privrelo iz globine srca celega našega naroda, ko se je uresničil naš stoletni sen, da smo Slovenci, združeni s svojimi krvnimi brati Srbi in Hrvati pod svobodno streho skupne narodne države, se še ni prav poleglo, ko se ponovno čujejo glasovi, da hoče strankarska zagrizenost razediniti brate, ki si prizadevajo, da v medsebojni ljubezni in v popolnem bratskem sporazumu, z vso požrtvovalnostjo dogradijo močno, nedeljivo, nam vsem sveto Jugoslavijo.

Radi tega obsojamo vojni dobrovoljci, ki smo sodelovali pri osvoboditvi in ustanovitvi naše kraljevine Jugoslavije s svojo krvjo in s kostmi tisočev naših najboljših padlih vojnih

tovarišev, z gnusom v srcu takšno početje, ki poskuša omajati v narodu vero v stabilnost naše narodne države in izpodkopavati njene temelje. Zlorabljeni to največjo svetinjo našega naroda v dnevni politični borbi katerekoli politične smeri, je največja žalitev svetlega spomina vojnih žrtev celokupnega našega naroda.

Zato odklanjamo vojni dobrovoljci najodločnejše takšno početje, ki ustvarja razdor med brati v času, ko mora biti nam vsem skupna in najvažnejša naloga čim najhitreje ozdraviti težke gospodarske rane, na katerih krvavi ves naš narod. Samo z vzajemnim ustvarjajočim delom na ozdravljenju in zboljšanju gospodarskega in socialnega stanja moramo računati, da pridemo

čimpreje do blagostanja, ki ga tako željno pričakuje naš toliko preizkušeni narod.

Slovenci! Samo složni in edini s svojimi brati Srbi in Hrvati bomo v stanju ohraniti in okrepiti svojo državno samostojnost v močni in nedeljivi kraljevini Jugoslaviji. Nesložni in razcepljeni pa bi postali zopet podlaga tujčevi peti.

Zivela edina in nedeljiva kraljevine Jugoslavija!

Zivel njen ustvaritelj Nj. Veličanstvo Kralj Aleksander I.

Sreska organizacija vojnih dobrovoljcev v Ljubljani.

Oprostitev kmetских mlinov davka na poslovni promet

Z uredbo z dne 3. novembra l. l. sta bili izpremenjeni tarifni štev. 114. in 115. a odredbe o skupnem davku na poslovni promet na moko in mlevske izdelke, zдроб, kašo in koruzno moko. Zaradi neenotnega tolmačenja glede davka prostih poljedelcev pri mletvi te moke je izdal davčni oddelek finančnega ministrstva to-le pojasnilo: Osebe, ki meljejo na merico in se smatrajo za poljedelske, se oproste skupnega davka na poslovni promet neglede na to, v katerih ali kakšnih mlinih se vrši ta mletev.

Nemiri v Španiji

V Španiji so se začeli zopet krvavi nemiri, ki so jih izzvali nasprotniki sedanjega (republikanskega) režima. V mnogih velikih mestih so se začele generalne stavke delavstva. Francoski listi trdijo, da so organizirali nemire komunisti s pomočjo in podporo monarhistov.

★

Vojna med Japonci in Kitajci

Na daljnem vzhodu se krvavi boji med Japonci in Kitajci nadaljujejo. Japonci so zasedli zopet velik kos kitajskega ozemlja, ki ga neorganizirana Kitajska ne more braniti. Vse kaže, da nameravajo Japonci zavzeti tudi nekdanje kitajsko glavno mesto Peking.

★

Finančne težave Francije

Tudi bogata Francija se mora boriti z ogromnim primanjkljajem v državnem proračunu; primanjkljaj znaša nad 10 milijard frankov. Vlada je v nevarnosti, da pade.

Dolžnost vsakega starega naročnika je, da pridobi Kmetškemu listu vsaj enega novega naročnika za leto 1933.

Prva letošnja dražba »Divje kože« se vrši dne 23. t. m. v prostorih Ljubljanskega vele-sejma, kamor naj se pošilja vsa kožuhočina. Čim več blaga se bo zbralo in čim boljša bo njegova povprečna kvaliteta, tembolj bo »Divji koži« mogoče vzdržati cene, ki jih bo določil svetovni trg. Tisti trgovci, ki jim gre za večjo količino in navadno plačujejo po svetovnih cenah, bodo prihajali na naše dražbe le takrat, kadar jim bomo lahko nudili mnogo dobrega blaga. Zato naj nihče ne prodaja na svojo roko, ampak le potom lovsko-prodajne organizacije »Divje kože«, Ljubljana-velesejem.

Pozor!

Mogoče ste pozabili, da Vam je bila priložena v štev. 50. »Kmetškega lista« položnica za poravnavo naročnine.

Sokol in pastirsko pismo jugoslovanskih škofov

Izvršni odbor SKJ je dal na pastirsko pismo, ki so ga prebrali duhovniki v nedeljo, 8. t. m. z vseh prižnic, sledeči odgovor:

»Katoliški episkopat kraljevine Jugoslavije je izdal s svoje konference, ki se je vršila 17. novembra 1932 v Zagrebu skupno poslanico, ki je bila po njegovi naredbi objavljena v vseh katoliških službenih listih in 8. januarja prečitana v vseh rimo- in grško katoliških cerkvah v Jugoslaviji. Poslanica je po svoji vsebini naprjena proti Sokolu kraljevine Jugoslavije ter predstavlja v nizu sistematičnih napadov na Sokolstvo v zadnjih letih iz vrst visokega katoliškega klera najbrezobzirnejši in najostrejši napad. V poslanici se zlonamerno in na način, nedostojen tako visoke cerkvene ustanove, tendenciozno in neresnično prikazuje sokolska ideologija in sokolsko delo, samovoljno se generatizira in izvaja napačne zaključke ter se javnost mistificira in s prozornimi sofizmi se obeležuje SKJ ne samo kot protikatoliška marveč kot brezverska in brezbožna organizacija, ki s pijančevanjem in širjenjem nagote ruši moralno v mladini in v narodu sploh, izpodkopava versko in moralno življenje ter se označuje kot pokret, ki je »nepripravljeno poštenega hrvatskega odnosno slovenskega imenac proti tradiciji in svetinjam vseh delov našega naroda.

Savez SKJ najodločneje odklanja vse te nečuvne insinuuacije in napade, ki so ovrženi že v dobro znanem sokolskem pravilniku »Cilji in potac, zavedajoč se, da izhajajo ti napadi samo iz zle volje, političnih računov ali fanatične zaslepljenosti. Z ogorčenjem dviga svoj glas proti takemu načinu borbe s strani najvišjih predstavnikov katoliške cerkve v državi, borbe, ki je SKJ z ničemer ni izzval ter z obžalovanjem ugotavlja, da se baš s tega mesta, od koder bi morala izžarevati krščanska ljubezen in pomirljivost na ves narod in državo, v tako nad vse resnem času našega nacionalnega in državnega življenja skuša zaenesti v široke sloje našega naroda razdor in mržnjo in podpihovati verske in plemenske strasti ter z izzivanjem vznemirjenja slabiti odporno moč jugoslovanskega ljudstva baš takrat, ko mu je najbolj potrebna.

SKJ je na prvi svoji skupščini dne 29. marca

1931 v Beogradu v soglasno sprejetih resolucijah na edino merodajni način pojasnil svoje stališče o odnošajih Sokolstva do vere in v polnem soglasju s tradicijo Sokolstva ugotovil:

Sokolstvo kot ideja svobode priznava tudi svobodo prepričanja in misli vsakega posameznika in zahteva od svojega članstva, da spoštuje vsako versko prepričanje in čustvovanje, smatrajoč, da je vera najsvetejši del notranjega življenja vsakega poedinca. Enako spoštuje Sokolstvo tudi izražanje vsakega verskega prepričanja in čustvovanja in more zaradi tega vsak pripadnik sokolske organizacije svobodno izvrševati zapovedi in predpise svoje vere in cerkve. V tej resoluciji je še posebej naglašeno, da to ni samo formalna izjava Sokolstva, marveč da ima to pojmovanje svoj globoki koren v vsem našem notranjem življenju in da mora biti notranje življenje vsakega Sokola prežeto s sokolskimi vršinami, lepoto, dobroto in resnico, ki se mora povsod in vedno izražati od vsakega posameznega pripadnika iz vse njegove duše. S tem duhom globoke in resnične religioznosti je navdahnjena tudi vsa sokolska književnost.

To vzvišeno načelo verske strpnosti, ki je v polni skladnosti z najglobljim čustvovanjem našega naroda, izvira ne samo iz sokolskega duha, marveč tudi iz njegove težnje, da zajame ves jugoslovanski narod brez razlike na versko in cerkveno pripadnost, ker vidimo v edinstvu naroda glavni vir njegove moči in napredka. S takim pojmovanjem je prežeta tudi letošnja poslanica SKJ vsem društvom in četam, v kateri sta prišla sokolski idealizem in vera v zmago dobrega nad zlim, ljubezni nad zlobo in mržnjo, do popolnega izraza. Po tej poti prave in resnične vere v sokolsko idejo in stanovitnost ter neomajne težnje po dosegi najvišje resnice in pravičnosti, dobrote in lepote, najpopolnejše požrtvovalnosti za dobrobit naroda in domovine, bo šlo Sokolstvo tudi nadalje, prehajajoč s prezirno preko teh klevetniških napadov, naj si pridejo s katerekoli strani ter izogibajoč se do skrajne meje borbe, ki bi mogla oslabiti našo nacionalno moč ter ovirati njeno koncentracijo tako potrebno za obrambo našega državnega edinstva in integritete državnega ozemlja.

Tine:

Kakšna je Tvoja usoda?

O taki-le skrivnosti se morava pomeniti prav potihem. Sicer ti povem vse tako točno in resnično, kakor ti še ni morda nikdo drugi — pa vendar za vse to ne zahtevam niti najmanjšega plačila. Tudi ti ne bo treba prekladati kart in ne kazati svojih dlani. Prihranila bova tudi drva za toplotenje in vlivanje svinca, denar za sanjske bukve, ter čas da slišiva kukanje kukavice. Niti petek za naju ne pomeni »slaba začetek in zjutraj si ne bova belila glave, kdo nama prvi pride nasproti. Makar da prvo srečava staro »babo«, da je trinajstega v mesecu in nama sto zajcev preskoči pot — jaz ti nudim čudodelno popotno palico, s katero preženeva vse nesreče, ki nama prete, privabiva pa srečo, ki naju spremlja iz uspeha v uspeh...!

»Ne boš me, mi že hitiš ugovarjati — a te bom le prepričal. Samo poslušaj, sodi in presodi:

Tvoja usoda ni bila zapečatená že z rojstvom ali na kakih poznejših mejnikih življenja. Res je sicer, da so ti del tvojih zmožnosti vdihnili stariši že pri tvojem spočetju in kasneje z vzgojo. Res pa je tudi, da si kasneje imel in še sedaj imaš v svojih rokah največji del svoje usode, ki jo kuješ, nišiš in oblikuješ kakor ti je volja. Samo kakor ti je volja in ničesar

več — pa tudi ne manj. Kakor hitro pa ti poiđe volja — takrat pa ti je usoda zapečatená. Takrat ti namreč paše usoda pod noge. Hodil boš po njej sam in gazili bodo po tvoji usodi tudi drugi. Tako kaže karta, ki jo je enkrat za vselej vrgla majka-narava in po teh paragrafih sodi ter obsodja našo usodo neprestano iz dne v dan vse od tlej, odkar živi na našem planetu živa klica. In po teh neokrnljivih zakonih se bo sukala usoda še dolgo potem, ko že o nas ne bo duha in ne sluha...!

Volja v človeku je slična šoferju v avtomobilu. Dobra volja zmora prav toliko, kolikor zmora dober šofer, ki vozi z varnostjo po najvarnejšem terenu. Nasprotno pa propade »zagovec« tako hitro — kakor brezbrizen šofer — ki že pri prvem ovinku lahko upropasti sebe in vozilo.

Kar velja za poedinca, vse to drži v polni meri tudi za družino, društvo, občino in končno za državo. Kakršna je volja državljanov — taka je usoda države!

Moti se torej, kdor za vse neugodje pripisuje odgovornost državi. Država je vredna samo toliko, kolikor so vredni njeni državljanj. Zato maroma od države pričakovali samo toliko, kolikor smo sami zanjo storili. Ako nam ona ne

nudi nečesa kar neobhodno potrebujemo, potem je prav gotovo res, da tudi mi nismo ob gotovem času njej posvetili nečesa, kar bi bilo treba. Ako smo ji hoteli dati posredoma, pa nas je posredovalec ukani, potem je bila preslaba naša volja opazovanja in premajhna v moдрosti. Če je bil potem premeten posredovalec celo odlikovan, ti pa si si medtem samo skrivaj upal stisniti pest in sikniti skozi zobe psovko, ni tako predpisala neka višja sila, ki ji praviš usoda; vse to je samo posledica naše ničeve volje — ki pa jo od svojih državljanov potrebuje vsaka dobro urejena država.

Tudi današnja splošna kriza bi se mogla imenovati — kriza naše volje. Mar nimamo na svetu vsega več kot kadarkoli prej? Še nikdar prej se ni toliko proizvodov tako barbarsko uničilo kakor ravno zadnja desetletja! Ali je torej treba, da tisoče vagonov življenskih potrebščin tone v morju ali trohni po natrpanih skladiščih, medtem ko milijone delaželjnih propada telesno in duševno?! Makar, da je resnica še tako žalostna — eno je gotovo; narava voli človeštvo po svojih nikdar dvoumnih zakonih, ki so najjačji regulativ človeške volje. Kakor je gnoj meščanu le nevšečen odpadek — a je kmetu nasprotno najdragocenejša osnova za nove dobrine, tako gotovo bodo tudi zgoraj omenjene nesmotreno uničene dobrine, — jake osnove v svrhu podžiganja človeške volje.

Znana prislovica, ki pravi: »Bogastvo po enemu gor — po drugemu dolc še prav posebno velja v omenjenem smislu. Dejstva nam jasno pričajo, da spodraščamo generacijo, katera je — živeča v preobilju — znala bolj uničevati kakor ustvarjati. Zato pa je popolnoma naravno, da je tej sledeča generacija avtomatično prežeta z nasprotnimi stremljenji (voljo). V kolikor strunneje in hitrejših korakov stopa nova generacija na čelo človeštva, toliko ugodneje se približujemo prelomu današnje splošne krize!

Zato kmetski fant, brhko dekle! Ne obupavaj, če ni sredstev za željeno obleko, obirno balo ali za bogato doto. Doba ti je vrgla v naročje še vse bolj dragoceno dedščino; v težkem življenskem boju preizkušen značaj! Tebi ni treba niti najmanj ugibati kakšna bo tvoja usoda. Samo z ono trdno voljo, s katero si se prerinil po današnjih gospodarskih potih in s katero si vodila domače gospodinjstvo, stopi tudi na javno pozornico sredi naše vasi, občine, države in vsega človeštva in dvigni glavo z onim ponosom, kakor doma na dvorišču, v hlevu, gozdu ali na polju, rekoč: »Tako je prav, a drugače biti ne smec. In kakor so doma stariši ponosni na tvojo pridnost, samozavest in sposobnost, tako ti bodo prisiljeni dati »črez« tudi dosedanjí gospodarji javnega »gruntac«. Tu pa se bo še več važnosti polagalo na tvojo doto; čim več boš imel dobre volje, temveč bo izgleda na bogato »pristopoc...!

Samo s krepko voljo moreš povdariti svojo vrednost in potrebo, da tudi ti doprineseš svojo dragoceno žrtev na altar skupnosti. Usoda posameznika je usoda nas vseh! Zato bo precej taka tvoja usoda kakor moja — namreč; kakršno bomo sami skovali...!

Planinka čaj

Bahovec olajša in preprečuje nadloge staranja, ker daje žilam prožnost, razredca kri preprečuje poapnenje žil, pospešuje cirkulacijo krvi in ohrani do visoke starosti ne zmanjšano delovno sposobnost. — Zavitek Din 20 — apotekah

Kmetska mladina naročaj in čitaj svojo edino mesečno revijo »Grudol!

Wanko Furlan:

Amerika — leglo svetovno gospodarske krize

Pravkar, ko se vrše med Združenimi državami sev. Amerike in Evropo boji za izravnavo vojnih dolgov, je primerno, da si ogledamo, kako se je Amerika gospodarsko in finančno tako povzpela in tudi padla.

Pred vsem naj podčrtamo, da si dosledno tečeta nasproti dve gospodarskoanalitični konstataciji. Prva se glasi: Racionalizacija dvigne delovno produktivnost in posledica je prenapolnitev trgov in rastoča blagovna ponudba. Drugič: Racionalizacija povzroča velike odpustitve delovnih moči in splošno znižanje plač. Posledica: padec kupne moči in krčenje blagovnega trga. V teh dveh namernicah nastane nesoglasje in kjer se obe protivni si premici sečeta, nastane v gospodarskem življenju motnja, ki ji pravimo kriza.

Kapitalizem je torej v slepi ulici in dokler ne reši dveh mogočih vprašanj — onega proizvodnje in spečanja blaga — je v usodni zagati. V času razvite produkcije se izgotovi preveč blaga. Ta obilica blaga pritiska na trg. A to je le dozdevno in le s stališča kapitalizma, ker s stališča konsumentov ni menda nikdar preveč dobrin (blaga). Obratno: še premalo je blaga, da bi moglo dostojno in človeško kriti potrebo ljudskih plasti. Niti ni preveč produkcijskih sredstev, da bi se ne moglo zaposliti delazmožnega in voljnega ljudstva. Res pa je, da se periodično (v presledkih) preveč producira delovnih — in življenjskih sredstev in prav tu stavi naravni, kapitalističnemu ustroju protivni zakon svojo zapoved, ki povzroči med obratom in trgov zmešnjavo. Ime ji je svetovnogospodarska kriza. Res je, krize so bile tudi v predkapitalistični dobi, a bile so drugačne narave. Povzročile so jih prirodne katastrofe — slabe letine, vojne, bolezni — in njih značilna poteza je bila majhna produkcija. Tudi niso bile te krize redne.

Krize kapitalistične dobe pa se pojavljajo redno in njih lice je nadprodukcija. Prav na tej pogrešeni gospodarski osnovi je zrastle in se tudi že razkrojila doba ameriške »večne (gospodarske) prosperitete (prospevanja)« in prav iz razvoja ameriškega gospodarstva, zlasti izza svetovne vojne, moremo razbrati današnje svetovnogospodarsko stanje.

Združene države, ki so bile do svetovne vojne dolžnice Evrope, so z ogromnimi vojnimi dobički postale prva finančna sila sveta. Ne le, da so že do l. 1919. vrnille vse dolgove, nagromadile so si tudi 2 in pol milijarde dolarjev zlatega dobička. Evropa je v vojni rabila sirovine, koloniale itd. in posledica je bila, da se je Amerika pognala z vso silo v produkcijo. Semkaj je vložila denar, ki je klical po visokih obrestih. Za finansiranje gospodarskega razvoja je ustanovila centralni bančni sistem. Širokopotezna racionalizacija je pomnožila dohodke. Velekapital in stroj sta zajela tudi poljedelstvo in že l. 1926. je obstojalo 9000 farmskih družb s skupnim kosmatim dohodkom nad 700 milijonov dolarjev, kar znaša 6 % celotnih dohodkov poljedelstva Združenih držav. L. 1928. je predstavljalo poljedelstvo vložbo 57 milijard dolarjev s 17 milijardami kosmatega dohodka na leto.

Gospodarski razvoj je zavzel tak obseg, da so njegove kreditne potrebe kmalu prerastle moči domačega denarnega trga. V visoka rentabilnost je pritegnila tuj kapital. Tako se je leta 1929. povečal s pomočjo evropskega dotoka kredit od 21 milijard iz l. 1924. na 58 milijard in hipotečni krediti so v enem letu zrastle na 2½ milijardi. Trgovina je izredno procvitala. Z visokimi delavskimi plačami je trg izredno oživel. Vse je šlo po računu velikih profitov in celo prohibicija (prepoved uživanja alkoholnih pijač) je bila voda na ta mlin, ker je vsaj za hip zmanj-

šala potrošnja mas za alkohol in tako prispevala k jačjemu denarnemu dotoku industriji. V tej »novi dobi« so zlasti cvetele industrija avtomobilov, filmov, gramofonov, radia in stavbarstvo.

Končno pa je Evropa uzrla v tej ameriški »zlati dobi« svojega nevarnega tekmeča, zavedla se je, da mora odtok svojega zlata v Ameriko prekiniti. L. 1929. je angleška banka zvišala diskont od 5½ na 6½ in hkrati je odtok prenehal. Še več: evropski denar se je vrnil v Evropo in ameriška industrija se je zaustavila. Ves kapital je bil izčrpan, razvoj obsojen na mirovanje in prosperiteta se je izpremenila v — krizo. Kako jak je bil ta odtok kapitala z ameriških tal, je razvidno iz dejstva, da je znašala v oktobru 1929. vsota dolarjev, septembra 1930. pa komaj 3¼ milijona. To je bila zlata doba za borzne špekulante, ki so pognali stotisoče na boben. Ta zguba je, naravno, imela za posledico zmanjšanje konsuma in gospodarstvo je naglo padalo. Avtoindustrija je padla za 70 %, ona železa in jekla za 50 %, gradnja za 30 %. V l. 1930. je zaprlo svoja okna okrog 1000 bančnih zavodov z 900. milijoni vlog.

Kriza trga, kriza produkcije, kriza bankarstva in seveda tudi kriza v preskrbi sirovin, ker je nastopila prevelika ponudba; cene so padle, zaloge se večale, plačilne težave naraščale. Pomisliti moramo, da krije Amerika 73 % svetovne produkcije na svili, 62 % na kavčuku, 53 % na kavi in ravno toliko na bakru. Tem sirovinam so padle cene od 30—50 %. Največje udarce pa je utrpelo poljedelstvo. Masna produkcija, ki so jo povzročile mehanizacija (stroj), uspehi z umetnim gnojenjem, specializacija itd., ni našla kupovanja sposobnega trga.

To povemo zato, da pokažemo, da je ta (ameriška) kriza morala izzvati enak pojav tudi v drugih delih sveta. Saj je gospodarstvo medsebojno tako povezano, da n. pr. velika slana ob Missisipiju vpliva na cene na borzi v Liverpoolu in posledice se čutijo v Avstriji in Indiji. Francosko posojilo Argentini ali Čile dvigne belgijsko in nemško industrijo. Navidezne malenkosti igrajo v gospodarstvu važno vlogo; dejstvo n. pr., da pijemo dnevno namesto ene dve kavi, odmeva v gospodarstvu Brazilije. Stotisoč kolonov v Manitobi kupi angleško blago,

s tem vzdrami konjunkturo tvornic v Bradfordu, kar ima zopet za posledico rastočo potrebo na sirovi volni v Južni Afriki ali Avstraliji. Ovčerejci kupijo bombažno in drugo blago ter gradbeni material v Njujorku, in denar, ki so ga naseljenci v Manitobi izdali, se steče v žepe ameriških delavcev, ki ga spet oddajo v bližnjo branjarijo. — Veriga gospodarskega življenja je praktično neomejena.

Radi te tako tesne vezi med enim in drugim delom sveta ni čudo, da je gospodarstvo Amerike na krizo ostalih delov sveta odgovorilo kot na telefonski klic. Koncem septembra l. 1928. je imela pšenice komaj nad 8600 milijonov ton, l. 1930. pa že malone 15 milijonov. Tako je rastla produkcija sladkorja, kave, bombaža itd. Kam s temi zalogami, ko je kupna sposobnost trga tako padla? Blaznost kapitalističnega pohlepa je v zagati pograbila po hladnokrvnem uničenju produktov: uničila je 4 milijone kavinih grmov, da so znižali produkcijo na 15 milijonov vreč; neverjetne količine kave so porabili kot gnojilo ali pa so jo sežgali. V Santosu so vrgli v morje 5000 vreč dobre brazilske kave, v Ameriki, Egiptu in Indiji so sežgali velika skladišča bombaža. Vse to samo, da vzdrže visoke cene.

V prejšnjih krizah se je s pomočjo znižanja cen vedno posrečilo premagati zastoj na trgu. Tako so n. pr. v kritičnih letih 1884/86 padle cene za 49 %, deset let pozneje za 47 %. In danes? Vprašanje je, če so cene industrijskim produktom padle za 8 %. Kje je utemeljeno, če plačajo v Nemčiji n. pr. za žarnice, ki jo tvornica izgotovi za 10 pfenigov, 1.50 do 2 marki, za sesalko prahu, ki stane producenta 25 do 45 mark, 150 do 200 mark, za gramofon (12 mark) 120 do 150 mark?!

Povpraševanje pada, cene pa se drže ali pa padajo neznatno v primeri z obilico blaga in potlačeno kupno močjo naroda. Koliko pa je znižanje plač, skrajšano delo, kolika nezaposlenost! Cene v veletrgovini z važnejšimi sirovinami so izza 1927. povsod padle za 30, 40 in celo 50 %, zato ima industrija cen nakup, poleg tega veliko sposobnih strojev in delovne moči. A sirovine se kvarijo, stroji počivajo in ljudje — stradajo. Zadnji prihranki so pošli. a cene življenjskim potrebščinam stoje. Tako raste gospodarsko mrtvilo in z njim vred strašna zguba. Koncem l. 1931. so znašale zgube evropsko-ameriškega kulturnega kroga okrog 150 milijard. To je trikrat toliko kot znaša skupna zaloga zlata.

Izgleda kakor da bi bil zmagovalni klic kapitalistične dobe samo eden: — v barbarstvo.

Korošci in njih pesem med nami

Slovenski materinski jezik in koroška narodna pesem sta brez dvoma vsem Korošcem, ki so po nesrečnem plebiscitu leta 1920 prišli pod Avstrijo, najmočnejši in živi vir njih narodnega obstoja. Dasi se po mestih tudi to izgublja, je po kmetskih koroških domovih trdno in neomajno kot skala. Zato je vprav koroški kmetski dan tista največja in najsilnejša vera, ki sega v svobodo in prostost bodočnosti.

Čeprav pod tujo oblastjo, se vendar koroško ljudstvo s svojim lastnim duševnim in srčnim bogastvom bori in preživlja v teh težkih dneh, ko je od svoje narodne celote in narodne države ločeno. Zlasti je to bogastvo naloženo v narodnih pesmih, ki jih verno gojijo in čuvajo kot najdražjo svetinjo.

S tem svojim bogastvom — narodno pesmijo — so nas pretekli teden obiskali koroški fantje — pevci pod vodstvom župnika in poslanca g. Poljanca. Po mnogih krajih Slovenije so priredili pevske koncerte, kjer je visoko donela koroška narodna pesem in nas družila s Korošci v bratski objem. Koroška pesem je med

nami doživela pravi triumf, ki ga moramo biti iz srca veseli in ponosni nanj.

Na svoji poti med nami so bili koroški pevci nadvse pristrčno sprejeti in pozdravljeni. V njih imenu je tem pozdravom in sprejemom odgovarjal in izražal bratske koroške pozdrave župnik, g. Poljanec.

Ob sprejemu v Mariboru pa je imel župnik Poljanec pomemben govor, ki ga v celoti prinašamo:

»Kar smo prinesli iz Koroške, je narodno blago koroških Slovencev, neoporečno pristno blago koroških Slovencev. Ni še dolgo, ko so gotovi krogi v Celovcu celo pod navideznim plaščem zgodovine zahtevali dokaze, da smo koroški Slovenci posebno ljudstvo, ki govori poseben jezik. Naša domača pesem Vam priča, da bije takim dokazom v obraz. Naša pesem je slovenska pesem! Ljudstvo, ki poje to pesem, je slovensko ljudstvo! Naš nastop po Sloveniji je naša izpoved, da smo del slovenskega ljudstva. Vse veselje nad našim prihodom je dokaz, da v nas gledate svoje narodne brate. Ločijo nas politične

meje, Avstrijci smo in nečemo tega prikrivati. Resno si prizadevamo, da damo državi, kar ji gre, a to nas ne ovira, da damo javnega izraza, da smo del slovenskega naroda, ki iščemo kulturne opore pri Vas, svojem materinem narodu. Zaenkrat so naše kulturne zveze z Vami še slabe. Drugi narodi so že daleč pred nami. Nemški narod ima že več let organizirane vse svoje manjšine v enotni organizaciji, v kateri vsem svojim drobtinam nudi vso svojo kulturno

nje med narodi, ker je jasno, da kar je dobro za en narod, je tudi upravičeno za druge narode in v srednji Evropi ni države, ki bi ne imela drugorodnih manjšin. Morda ravno

manjšine tvorijo most sporazuma med narodi in s tem vir miru.

Zelo nas žalosti, da materin narod ne more ob tej priliki pozdraviti bratov goriških Slovencev. Iskreno jih pozdravljamo in smo trdno pre-

Vodja koroških pevcev preč. g. župnik Poljanec v krogu koroških pevcev, ki so s svojo pesmijo osvojili vso Slovenijo.

oporo in podporo. Tako ozko vez je nadalje pred leti pokazal vsepoljski kongres med Poljaki, ki bivajo v raznih državah. Častno so se udeležili kongresa celo Poljaki iz Amerike. Vse te pojave je Evropa, pa tudi nemški tisk, odobraval, kar kaže, da svet poleg državnih enot priznava kulturne enote narodov, četudi segajo preko državne meje.

Slovenci še nimamo organizirane kulturne enote same, tuptam se nudi prilika, da dajemo javnega izraza, da smo bratje, četudi nas ločijo državne meje. Želja koroških Slovencev je, da se s popolnim upoštevanjem državnih mej kulturne vezi po zgledu Poljakov in Nemcev vedno bolj utrjujejo. Pri tej želji nas vodi prepričanje, da so kulturne vezi med narodnimi manjšinami in materinim narodom najboljša sredstvo za pomirje-

pričani, da bodo njihove nekulturne ovire tem prej odpadle, čim bolj bo rasel med drugimi večinskimi narodi duh medsebojnega sporazumevanja, za katerega se v prvi vrsti borijo organizirane evropske manjšine. Kulturne vezi dajejo manjšini potrebno oporo obstoja. Ta opora je tem potrebnejša, čim manj skrbi domovinska država za kulturno povzdigo svojih manjšin. Nezadostne kulturne vezi pa dajejo tudi materinemu narodu ugodno priliko, da vzdrži preko spornih vprašanj v enem delu, namreč v delu za svojo narodno celoto. Jasno je, da se manjšina, ki ima pogumno vodstvo, nikoli ne vmešava v sporna vprašanja materinega naroda, jasno pa je tudi, da manjšina nima večje želje, kakor da v delu za svojo manjšino vidi materin narod združen v enotnem kulturnem delu.

France Škrabar:

Samouk in samoizobrazba

(Konec)

Niso pa »inteligenca« šolanci vseprek — označba, ki se je splošno razširila pri nas; a kako krivična je. Ali naj tak prav inteligenten človek, samoizobraženec, samouk brez šol vsakega šolanca ali polšolanca imenuje inteligenta?

Sploh je opaziti, da si predstavlja nešolanec pod srednjo šolo, recimo gimnazijo, nekaj previsokega, težko dosegljivega, celo tajinstvenega (črne šole!). In če si je želel v šole, a mu

ni bilo dano, da bi bil študiral, meni, da je s tem prikrajšan za nekaj, kar se nikakor ne da nadomestiti. Po krivem. Saj združujejo te šole privatno ljudje, ki so po osem ur dnevno zaposleni v službah; mnogo pridnosti in vztrajnosti je res treba k temu, tudi nekaj več nadarjenosti, vendar pa to nikakor niso geniji.

Kajti šola je vendar nekoliko relativen pojem. Ostalo je namreč v njih z izjemami, zlasti med poedinimi profesorji — precej onega starega sistema in duha, ko so proizvajali inteligenco največ po metodi mehaničnega učenja, le k samostojnemu razmišljanju jih niso navajali in zanj niso pripravili. Tem šolam se zdi poglavitni namen odgajanje odličnikov.

Še nekaj drugega je danes relativen pojem. To je tisti »boljši kruh«, ki so ga mamice želele svojim sinovom, ko so jih odpravljale v šole. Vsakdo ve, kak razloček je v tem napram prejšnjim časom. Zlasti onim, katerim je bolj pred očmi tisti boljši kruh kot uk sam; onim, ki si žele v šole manj iz notranje potrebe po izobrazbi, kolikor iz drugih manj duhovnih stremiljenj, nikar ne bodi žal, da so ostali doma. Tisti boljši kruh je danes precej iluzoren: tisoči ga stradajo, in oni, ki so še v šolah, študirajo z izgledi, da bodo po dovršenih šolah stopili v vrste brezposelnih kandidatov. A kdor ga je, ga je marsikdaj za visoko ceno, predvsem pa vedno za ceno osebne svobode, to je tiste svobode, ki jo ima ravno kmet toliko, da je ne ve ceniti. Glede tega, o kmetovi svobodi, je eden naših velikih mož v svojih treznih letih zapisal tole:

»Kmet je kralj. Če ima dobro in čedno napravo, če ima primerno zemljo, da jemlje iz nje življenje in davek, če nima dolgov, pač pa polne hleve, in če ima še kopico zdravih in čvrstih otrok, je kmet kralj, neodvisen od vsega sveta.«

V tej svoji svobodni neodvisnosti je kralj v primeri z vsemi, prav vsemi šolanci, najsi bodo ti v službah ali v kakršnikoli akademskih in svobodnih poklicih.

Slednjič je pa šola relativen pojem v toliko — kar bo priznal menda vsak šolanec — da mu je najboljša in največ vredna izobrazba in vzgoja ona, ki si jo je pridobil sam. V šoli je dobil podlago ter več ali manj pobude in orientacije za to izobrazbo, a vendarle je to samoizobrazba.

Morda smo iz vsega navedenega po malem razvideli, da končno le ni tolika škoda, če komu ni bilo dano šolati se; da ni, da bi si grenil življenje nad nepopravljivim dejstvom, da je ostal doma na kmetiji. Ne tako: kdor je željan izobrazbe in ima trdno voljo, bo gledal, da bo s samoizobraževanjem nadomestil manjkajočo mu izobrazbo. Vemo, da jih ni malo, ki so na ta način dosegli zavirljive uspehe, kar nam pričajo številni samoizobraženci; koliko je pa šele število onih tih samoukov, ki jim ni toliko do vnanjih uspehov, kolikor do zadovoljstva nad samoizobraževanjem, do dušnega dela, ki poteka iz notranje potrebe; ki jim je lepota tega dela sama na sebi najvišji cilj in najlepši užitek in plačilo. Brezdvomno pa je, da bi jih bilo še mnogo več, ko bi imeli koga, ki bi jih navajal k smotrnemu delu, kajti to smotrno delo in orientacija je tisto, česar samouki najbolj pogrešajo. Ta potreba postaja vse očitnejša ob stalno naraščajočem številu onih, ki se izobražujejo zunaj šole in na podlagi samoizobraževanja nastajajo pravi pokreti v tej smeri povsod po svetu in nekoliko tudi že pri nas (Ljudske univerze, dopisne šole, pokreti, kakor n. pr. Vidovičev itd.). Žal pa so ti omejeni večinoma na mesta, oziroma so usmerjeni bolj k meščanskim slojem, kmet jih pa ni deležen, dasiravno je med kmetiskim ljudstvom največ nadarjenih samoukov, ki tudi najbolj potrebujejo pobude in orientacije.

Pristopajte h Kmetijski Matici.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 18 (v lastni palači)

obrestuje vse hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri in brez vsakega odbitka
Rentni davek plačuje posojilnica sama

Tekom 51 letnega poslovanja so hranilne vloge narastle na nad Din 230 milijonov izkazane rezerve znašajo „ „ 10 „

Poleg lastnega premoženja jamči za varnost vlog nad 6.500 zadrugarjev neomejeno z vsem svojim premoženjem, kar predstavlja milijardno jamstvo in popolno varnost vseh vlog.

Dekleta za svojo izobrazbo

Tekme koscev in žanjic so v poletnem času organiziranemu kmetsko-mladinskemu gibanju nujen izraz udeleževanja. So pa te tekme poleg organizatoričnega bistveno fizično-vzgojnega značaja, vstred česar so v življenju naše kmetske mladine neprecenljive vrednosti.

Izraziti duševni izobrazbi pa so v prvi vrsti posvečeni raznovrstni vzgojni tečajji, ki jih prirejajo posamezna »Društva kmetskih fantov in deklet«. Med temi tečajji zavzemajo prvo mesto prosvetno-organizatorični tečajji »Zveze kmetskih fantov in deklet«. Doslej je Zveza priredila dva taka tečaja za fante; poslednji, ki se je vršil od

hvalo vsem predavateljem in raznim ustanovam, ki so s svojim razumevanjem in pomočjo znatno pripomogli do tečaja, dekletom pa naročil, da plodno nalože na tečaju pridobljeno znanje.

V imenu tečajnic se je nato zahvalila najprej tovarišica **Marica Horvatič** iz Krške vasi.

»Spoštovani in cenjeni tovariši prireditelji in gospodje predavatelji!

Zagotavljam vas, da trud, ki ste ga vložili v dekliški vzgojno izobraževalni tečaj, ne bo zaman. Vaši nauki so poglobili naše znanje, razširili naše duševno obzorje. Vaše besede so nam vlile novo voljo in pogum, da se bomo po-

Udeleženke »Zvezinega dekliškega tečaja s predsednikom tov. Ivanom Kronovškom in tajnikom tov. Vladom Kreftom — vodje tečaja

3. do 10. januarja t. l. pa je bil namenjen dekletom. O samem pomenu tega tečaja ter o razporeditvi predavanj smo obširneje poročali že v predzadnji številki našega lista.

Osemdnevni dekliški tečaj je živahno delovanje še znatno poživil. Prinesle pa so to poživitev v prvi vrsti naša dekleta. 41 deklet je prihitelo iz mnogih »Društev kmetskih fantov in deklet«, pa tudi od drugod, kjer še ni društva, v Ljubljano, v okrilje Zveze, ki jim je priredila po svoji dolžnosti in svoji prosvetni nalogi prekoristen tečaj. Dekleta so se na tečaju kar najbolj počutile, zlasti pa mu posvečale vso svojo pažnjo, da tako ne zamude najmanjše koristi in znanja, ki ga je nudil tečaj. Predavanja, razdeljena v troje glavnih skupin: strokovno-gospodinjstvo, idejno-kmetsko in organizatorično, so predavatelji podajali spretno in razumljivo. Brez dvoma so po teh predavanjih vsa dekleta pridobila ter si potrebno razširila svoje obzorje. Predavanja, praktičnega značaja in pomena jim bodo gotovo koristila v vsakdanjem kmetskem gospodinjstvu, idejno-organizatorična pa jih utrčila v kmetski misli ter jih usposobila za uspešno borbo za boljše bodočnost kmetskega ljudstva.

Poleg samih predavanj so dekleta obiskala tudi različne gospodarsko-gospodinjstve in kulturne ustanove, opero, dramo in kino ter napravile lep izlet v Beričevo, kjer so obiskale tamonjnje tovariško društvo, ki si gradi lep kmetsko-mladinski dom.

Med tečajem je dekleta obiskal tudi minister **Ivan Pucelj**, ki se je živo zanimal za vse podrobnosti tečaja, v svojem pozdravu opozoril na veliko važnost samoizobrazbe ter poudaril velike naloge, ki čakajo slovensko kmetsko-čelavsko ženo.

Dasi je bilo v teh dneh tečaja združenega in skoncentriranega mnogo duševnega in prosvetnega bogastva, so ti dnevi le prehitro minuli. Ob koncu tečaja je »Zveza« priredila pristrčen zaključek v dolnji dvorani hotela »Metropol«. Dekleta-tečajnice, številne prijateljice, predavateljice in goste je v lepem nagovoru pozdravil predsednik tov. **Ivan Kronovšek** ter izrekel toplo za-

stavile v bran za ogrožene kmetske pravice do trdnega obstoja in svobodnega razvoja.

Zavedamo se, da je naša dolžnost, boriti se za najelementarnejše človeške pravice, za svobodo, mir, telesno in duhovno samostojnost, za katere so se borili že naši pradedje v 15. stoletju, ko so vrgli v svet bojni klic: »za staro pravdo«. Zavedamo se, da smo dolžne vzbujati kmetsko samozavest, boriti se za cilje kmetskega gibanja, ki bodo prinesli boljše bodočnost kmetskemu sloju. Ne plaši nas sedanja gospodarska zmeda, saj vemo, da mora biti človek v najtežjih trenutkih najbolj boder, delaven in požrtvovalen. Zbrale bomo vse sile ter s krepkim delom pripomogle, da bo kmetsko gibanje zajelo vse kraje naše domovine.

Kmetska dekleta vemo, da so prišli časi, ko je treba vstopiti na plan, v težko borbo. Toda ne bomo omahnile pod pritiskom razmer, ker vemo, da je to, kar se dogaja danes, samo prehod k boljšim, srečnejšim časom. Sledile bomo ravno po začrtani poti, ne bomo se ozirale ne na levo ne na desno; vodila nas bo le lastna misel, opirale se bomo v lastno pest, za nas bo merodajno le lastno delo. V tej krepki samozavesti in v vztrajnem delu bomo pričakovale boljše bodočnost svojo in bodočnost svojih rodov.

Tovarišica **Rozi Oevirkova** iz Sv. Jurija ob Taboru pa je v lepih izvajanjih govorila iz src vseh tečajnic:

Spoštovani gostje, draga tov. Zveza!

Minulo je teden dni, odkar smo prispeli od vseh strani Slovenije v Ljubljano na I. dekliški tečaj Zveze kmetskih fantov in deklet. Prišle smo v upanju in z željo, da si pridobimo čim več znanja in ga poneseemo na naše kmetske domove. Tečaj je zaključen in danes, ko se vrši zaključni večer, se v imenu tečajnic zahvaljujem vsem onim, ki so pripomogli bodisi gnotno, bodisi moralno, da se je tečaj lahko vršil, še posebej se zahvaljujem gg. predavateljem, ki so nam povedali mnogo koristnega in katerih beseda je našla v nas vseh odmev, najlepša

zahvala tudi tovarišici Zvezi, posebno tovarišu predsedniku Ivanu Kronovšku in tovarišu tajniku Kreftu. Hvala pa tudi Vam vsem, ki ste danes prišli med nas in s tem dokazali, da leži v Vaših dušah ideja kmetskega pokreta. Vrnile se bomo na naše domove z voljo, da se bomo vztrajno in neomajno lotile naše velike naloge: socijalno-kulturno dvigniti našo vas. Za to nalogo je poklicana kmetska žena, saj je po svojih zmoglostih tudi sposobna. Stanje kmetske žene v zgodovini je bilo zelo tragično. Vseskozi je bila sužnja svojega moža — gospodarja. Vse je zahtevalo od nje samo delo in zopet delo. Njena naloga je bila in bo, da skrbi in urejuje dom kot gospodinja in mati. Nihče je ni vpraševal po potrebah in zagovarjal v tem težavnem poklicu, kot da ona ne čuti potrebe po izpolnjevanju in napredku. A duh časa je dohitel tudi našo kmetsko ženo, zato stremi po osamosvojitvi in se hoče sprostiti ukazov in vplivov drugih, postaviti se hoče na svoje lastne noge, da bo lažje vršila svojo nalogo, katere je zmogožno le požrtvovalno in globoko čuteče srce kmetske žene. Za vse svoje uspehe ni žela priznanja, nikjer ni bila upoštevana — saj to je storila neizobražena kmetska žena! — Danes, ko stopa kmetska žena v javnost, ne želi slave in hvale, zahteva samo priznanje in pomoč pri svoji nalogi. Nikakor se ne more več zadovoljiti samo z dolžnostmi, ki jih zahteva delo, temveč kmet. žena hrepeni po svojih pravicah. Kot ljubeča mati in vzgojiteljica svojih otrok hoče svojim otrokom priboriti največjo srečo, zato ni za njo nobena žrtev prevelika. V svoji plemeniti naravi pa ne vidi sreče samo v denarju in bogastvu, zaveda se, posebno v teh težkih časih, da dobro vzgojeni delavni otroci so sreča, temelj in nada naroda in kmetskih domov. Toda za vzgojo je potrebna izobrazba. Kdaj in kje naj se pa kmetska žena izobražuje? Samo osnovna šola je mnogo premalo, tako je primorana iskati in zahtevati drugje. Eno nadomestilo so najrazličnejši tečajji, ki pa ne morejo nuditi vsega, kar je potrebno.

Na naši vasi so potrebne stalne visoke ljudske šole, ki bodo prevzele nadaljevanje osnovnošolske izobrazbe. Kmetska vas ima pravico do izobrazbe, do uživanja kulturnih pridobitev, katere so izšle vse prvotno iz njene sredine.

Ob koncu se še enkrat prav lepo zahvaljujem v imenu tečajnic, vsem in vsakomur in želim, da se bo započeto delo na polju kmetske izobrazbe nadaljevalo v tej smeri, ki je edino pravilna in ki nas bo privedla do končnega cilja, t. j. do zmage kmetske ideje. V tej nadi in želji vam kličem: Pozdravljeni!

Te besede nas zagotavljajo, da je Zveza koristno naložila ves trud in prizadevanje ter nas navdajajo s prepričanjem, da je za bodočnost slovenske vasi 41 močnih pionirjev in graditeljev dobro vzgojenih.

Prisrčna zabava je končno zaključila tečaj.

Po ganljivem slovesu so se naslednjega dne vrnile tečajnice na svoje domove, kjer jim želimo mnogo sreče in uspehov.

Ljudje, ki so bolni na želčnih, ledvičnih in kamnih v meharju, ter oni, ki trpe na prekomerni tvoritvi sečne kisline in napadih protina, uravnavajo leno delovanje črevesa z uporabo naravne »**Franz Josefovce vode**«. Može zdravniške prakse so se prepričali, da je »**Franz Josefovce grenčica**« sigurno skrajno prizanesljivo delujoče salinično odvajalno sredstvo, tako, da jo priporočajo tudi pri trebušnih kilah, natrgani danki in hipertrofiji prostate. »**Franz Josefovce grenčica**« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Kmetje, obrtniki in podeželski delavci!
Zahtevajte v vsakem gostilniškem lokalu, kamor zahatate in dajete zasluzka, »**Kmetski lista!**«

Domače vesti

Ban dr. Marušič se je vrnil z rednega dopusta ter je zopet prevzel svoje uradne posle. Privatne stranke bo sprejemal ob četrtkih od 11. do 14. ure.

Ljubljanski pododbor Zveze kmetijskih fantov in deklet. Redna seja se vrši v nedeljo 22. t. m. ob 8. uri zjutraj v Zvezinem tajništvu.

Nesreča pri podiranju drevja. V kočevskih gozdovih so drvarji podirali bukve. Pri tem se je mogoča bukev zrušila na delavca Rudeta Bučarja ter ga na mestu ubila.

Obubožanje je tudi v Zagrebu. Zagreb velja za najbogatejše mesto v naši državi, toda po krivici, kajti tudi večina Zagrebčanov je že obubožala. O tem priča statistika tožb zaradi dolgov. V zadnjih štirih letih je bilo vloženih 10.000 tožb v zadevi dolgov do 500 Din.

Za mrtvega proglašen. Okrajno sodišče v Mariboru je uvedlo postopanje, da se proglasi za mrtvega posestnik v Kočni, občina Vrhole, Jože Florjančič, ki je odšel l. 1904. v Ameriko, od koder je leta 1908. zadnjikrat pisal.

Omejitev uvoza pšenice in turščice v Češko-slovaško. Kakor javljajo iz Prage, se je sklenilo na seji žitarskega sindikata, da se za enkrat ne dovoli uvoz pšenice in turščice.

Napad na cesti. Ko se je peljalo z nekim tovornim avtomobilom več kmetov iz Dravske doline proti Mariboru, je napadlo na cesti med Selnico in Bresternico več neznanih napadalcev avtomobil in ga ustavilo. Ko pa so kmetje napadalce vprašali, kaj hočejo, so ti nenadoma pobegnili v gozd. Očividno gre za poizkus roparskega napada. Orožniki zasledujejo neznane napadalce.

Obsodba trgoveca, ki je zapodil kupca. V Beogradu je bil trgovec Heinrich Akon obsojen na sedem dni zapore in 420 Din globe, ker je nekega kupca na sramotilen način zapodil iz svoje trgovine.

Nameraval se je ogreti, pa se je zadušil. V Splitu se je smrtno ponesrečil delavec Ivan Leskur. Ker ga je zeblo, je postavil pod posteljo lonec z žarečim ogljem. Naslednje jutro so ga našli zadušenega v postelji.

Stroje krađejo. V Medvodah pri Majšpergu so vlomili tatovi v ondotno elektrarno ter odnesli amperometer in voltometer. Povzročili so elektrarni 3 jurje škode. Orožniki so tatovom na sledi.

Dolgovi naših hotelov. Po podatkih jadranske hotelirske zveze znašajo dolgovi 33 hotelov v Primorju 73.96 milj. Din, vrednost objektov in inventarja pa 147.93 milj. Zadolžitve znašajo torej 50% vrednosti. Po neki drugi statistiki znašajo dolgovi hotelov na Bledu okoli 53 milj. dinarjev.

Zagrebcani veliko pišejo. V preteklem letu so zagrebške pošte prejele in odposlale naprej nad 60 milijonov raznovrstnih pisem, dopisnic, razglednic, tiskovin in vzorcev brez vrednosti, v Zagreb pa je prišlo iz zunanjega sveta 29.670.000 pisem, dopisnic itd.

Velika poneverba. Policija v Zemunu je aretirala in sodišču izročila blagajnika beogradske tovarne trikotaže »Moravija« A. Alojzija Vitka, ki je tovarni defraudiral 334.000 Din.

Uboj pri kvartanju. Na pravoslavni božični dan sta v Kištanju kvartala Spiro Mažibrada in Miloš Kundajić. Pri kvartanju je prišlo do prepira in pretepa, pri čemer je Mažibrada svojega nasprotnika zabodel z nožem v prsi. Miloš je bil prepeljan v bolnico, kjer se bori s smrtjo.

NAZNANILO

s katerim naznanjam, da sem otvoril v Litiji trgovino in skladišče, kjer kupujem in oddajam **deželne pridelke**

KUPIM več vagonov slame za krmo. Kdor jo ima, naj ponudi z navedbo cene.

PRODAJAM SADNO DREVJE vseh vrst po zmernih cenah.

Vincenc Štrmljan, Tanetiše št. 11, p. Litija

Semenski krompir za kmetovalce. Kr. banska uprava bo razdelila letos spomladi izbran semenski krompir oneidovec po 1 Din za kg. Vzorni kmetovalci bodo prejeli krompirjevo seme proti vrnitvi po prvi prihodnji žetvi, toda za to se morajo javiti pri sreskem kmetijskem referentu. Kmetovalci iz občine Celje-okolica, ki žele naročiti krompir, naj javijo to do 18. januarja t. l. v občinski pisarni na Bregu.

Času primerno: Vsled pomanjkanja govtovine se je TVRDKA A. & E. SKABERNE, Ljubljana, odločila sprejemati v plačilo tudi hranilne knjžice. Glej današnji oglas!

Vesti iz sveta

Pridelek krompirja v Nemčiji je lani znatno narasel in je znašal okrog pol milijarde metrskih stotov, to je za 35 milijonov metrskih stotov več kakor predlanskim.

Ljudsko štetje v Španiji. Pri zadnjem ljudskem štetju na Španskem so našli 23.563.867 duš. Najbolj obljudeno mesto je Barcelona, ki izkazuje 1.8 milijona prebivalcev. Madrid stoji na drugem mestu ter ima 1 milijon 384 duš.

Stavka zaradi preširokih statev. V Lilleu na Francoskem je zastavkalo kakšnih 500 tkalcev zaradi uvedbe novih širokih statev v delavnice. Ti stroji so dobili novo, širšo obliko samo zaradi tega, da bi z njimi delodajalci prihranili nekaj osovja.

Hripa v New Yorku. Iz New Yorka poročajo, da je zavzela ondotna epidemija hripe opasno obliko. V zadnjih 24 urah je umrlo nad 1600 ljudi, oblasti pa je bilo prijavljenih novih 500 primerov te bolezni.

V Angliji so s 1. januarjem stopile v veljavo nove carine.

V Rusiji so v nekem okraju baje odkrili večja ležišča zlata.

Zapeka. Vodeč zdravnik kirurških zavodov izjavlja, da se pred operacijami in po operacijah naravna »Frane-Joželova« grenčica uporablja z najboljšim uspehom.

Zapora za državne službe v Franciji. Predsednik republike je podpisal odlok, s katerim se za dobo enega leta, to je od 1. januarja do 31. decembra 1933 ustavljajo vsa napredovanja in vsi novi sprejemi v državno službo. Ukrep je v zvezi s štednjo v državnem proračunu.

Tihotapstvo svile v Rumuniji. V Braili so odkrili obširno in dobro organizirano tihotapstvo s svilo. Oblast je zaplenila ogromne zaloge vtihotapljenega blaga.

Produkcija petroleja je lani v Rusiji padla od 22.340.000 ton na 21.397.000 ton.

Izredna sodišča v Španiji. Ministrski svet je sklenil predložiti zakonski načrt, po katerem pridejo prestopki upora in stavke v tovarnah za razstreliva in municijo pred izredna sodišča.

Mraz v Nemčiji. Nemčijo je dosegel val mraza, ki je posledica hudih viharjev.

Radio na Danskem. Danska ima razmerno največje število radio-poslušalcev na svetu. Tako je samo v enem mesecu preteklega leta naraslo število poslušalcev za 12.000, a vseh skupaj je danes na Danskem 448.232 radijskih aparatov.

Vezložinka obsojena na smrt. Kazensko sodišče je po tridnevni razpravi obsodilo na smrt 50-letno Viktorijo Rieger, ki je skozi 25 let izvrševala najgrša zločinstva po vsej Madjarski v moški obleki. Ljudstvo jo je imenovalo »Štefan s pipco«, ker je zelo mnogo kadila. Za paketič tobaka in liter vina ali za manjše vsote denarja je bila pripravljena izvršiti najgrše umore. Vsi zločini, ki jih je izvršila v teku desetih let, so bili na tej razpravi pojasnjeni. Riegerjeva bo obešena, njeni štirje pajdaši pa so bili obsojeni na večletno ječo.

Zasneženi Vezuv. Iz Napulja poročajo, da je Vezuv zasnežen globoko do vznožja hriba. Temperatura je padla na ničlo.

Hudi viharji so divjali nad Irsko, zapadno Anglijo in Škotsko. Ponekod je vihar dosegel hitrost 90 milj na uro. Največ škode je vihar povzročil na južnem Irskem. Tu so bili ponekod poškodovani valolomi in nekatere železniške proge.

Volčki na Poljskem. Radi visokega snega so se v vzhodni Galiciji in pri Vilni zopet pokazale velike črede volkov, ki si upajo prav do človeških bivališč. Zveri napadajo samotne kmečke domove in so ugrabile tudi teleta in krave. Kmetje so organizirali proti njim gonjo, ki pa do sedaj ni imela mnogo uspeha.

Zastrupljenja s svinčeno vodo. V okolici mesta Gyule so zdravniki ugotovili številna zastrupljenja prebivalstva s svinčeno vodo iz vodnjakov. K sreči je večina zastrupljenj lahkega značaja in bodo obolenja ostala brez hujših posledic.

Dopisi

Iz Cerknice. Lanska zima je pokazala, da se tudi tukajšnji fantje in dekleta zanimajo za smučanje. Tekme Cerknjskih fantov, se je udeležilo nad 40 smučarjev in naraščaja. Zato se je sklenilo, da se ustanovi samostojno »Smučarsko društvo Cerknica«. Oblast je sedaj pravila odobrila in se je vršila ustanovna skupščina v nedeljo, dne 15. januarja 1933. ob 7. uri zvečer v gostilni Andreja Zgonca v Cerknici. Na dnevnem redu je bilo poročilo pripravljalnega odbora, čitanje in sprejemanje pravil, volitev odbora, določitev članarine in slučajnosti. Med drugim ima društvo namen, da uči pravilno smučanje, propagira lepoto smučkega sveta v Cerknjski okolici in posreduje članstvu najceneje vse smučarske potrebščine.

Karteljevo pri Mirni peči. Praznike smo obhajali odrasli v neprestanih skrbih, a naši otroci so bili pa otroško srečni in veseli. — Lastnik graščine Hmeljnik je obdaroval vseh 140 šolo obiskujočih otrok z obilno mero peciva in potrebnimi zvezki. — V šoli so jim prižgali razkošno božično drevesce, istočasno pa so otroci na odru prav ginljivo predstavili »Pastirčke pri jaslicah« in odpeli več ljubkih božičnih pesmic. Po predstavi so sprejemali darove. Da je božičnica tako lepo uspela, so pomagali g. upravitelju Erkerju fantje-Sokoli. Velikodušnemu dobrotniku najlepša hvala! Te dni obhaja svojo 50letnico daleč naokolo znani in priljubljeni gostilničar Franc Zagar. Je odločen narodnjak, že ves čas naročnik »Km. lista« in se udeležuje kot starešina sokolske čete, je dolgoleten občinski in šolski odbornik ter z besedo in dejanjem bodri marsikakega nevedneža in ga prepriča, da more tudi naš hribovski kmet stremeti po napredku. Želimo mu k eni 50letnici še drugo!

Sevnica ob Savi. Sokolsko društvo v Sevnici priredi v nedeljo 22. t. m. popoldne ob 3. uri v Sokolskem domu poučno filmsko predavanje »Kako ostanem zdrav«. Pri predvajanju filma predava zdravnik dr. Turk. — Vstop vsakomur prost.

Vse cenj. naročnike,

katerim smo priložili poštne položnice v št. 50. »Kmetjskega lista«, najvljudneje prosimo, da poravnajo naročnino s eventualnimi zaostanki do konca tega meseca!

Knjige Kmetijske Matice so bile odposlane vsem, ki so jih naročili. Ker je nekaj izvodov ostalo, sprejema uprava Kmetijske Matice naknadna naročila, dokler traja zaloga, ki bo pa kmalu pošla.

Vse gg. razprodajalce žepnega Kmetijskega koledarja za leto 1933, ki prejetih koledarjev do 15. t. m. niso niti plačali niti vrnili, vljudno prosimo, da nakažejo denar po poštni položnici, ki je bila koledarjem priložena.

Mlinarji!

MLINSKE KAMNE za vsakovrstno meljavo,
MLINSKA SITA, svilena in volnena,
la GONILNA JERMENA, VOSEK ZA JERMENA
in vse ostale mlinske potrebščine nudi:

BRCAR & KOMP., Ljubljana, Kolodvorska 35
Ceniki brezplačno! Zmerne cene!

Domača zavarovalnica HERCEG-BOSNA

LJUBLJANA, Šelenburgova 7/1
sprejema vsakovrstna zavarovanja.

Išče zanesljive poverjenike v vseh večjih krajih

Ekonom

OSREDNJA GOSPODARSKA ZADRUGA

v Ljubljani

nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih
pridelkov, najfinejšo banaško in domačo
moko, koruzo, krmila, špecerijsko blago
in ostale v to stroko spadajoče predmete

Velika zaloga vseh vrst
umetnih gnojil, modre
galice ter najboljšega
trboveljskega in split-
skega portland-cementa

Kolodvorska ulica števil. 7

Laneno olje, firnež, emaline in ostale
lake, oljate barve, lanene tropine
in vse v stroko spadajoče blago kupite dobro, solidno in po zmernih cenah pri

MEDIĆ-ZANKL D. Z. O. Z.

TOVARNE OLJA, FIRNEŽA, LAKA IN BARV
LJUBLJANA • MEDVODE • DOMŽALE

Ekspozitura Beograd • Podružnica: Maribor, Novi Sad • Lastnik: Franjo Medić

A. & E. SKABERNĚ LJUBLJANA

Uvoz in prodaja angle-
škega in češkega sukna,
volnenega blaga in svile

VAŽNO: v račun jemljemo (do preklica)
tudi hranilne knjižice prvo-
vrstnih ljubljanskih zavodov!

A. & E. SKABERNĚ, Ljubljana

FABIANI & JURJOVEC

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5

VELIKA ZALOGA

suknenega blaga za moške in žen-
ske obleke. Lepa izbira svilenih
ruč in različnih šerp

Krojači in šivilje, pišite po vzorci!

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15
dežniki

Na
malo!

Na
veliko!

Ustanovljeno
1839

Perutninarji!

Inkubatore (valilnice) in
ostalo opremo za perutni-
narstvo nabavite najugod-
neje pri F. Kadlec, tovar-
na inkubatorov, Temerin.
Zahtevajte katalog!

Posojila, brezobrestna

za odkup zemljiško-
knjižnega dolga, na-
kup posestva in zida-
vo hiš podeljuje:

„Zadruga“
LJUBLJANA

Poštni predal 307
Išče zastopnike!

Koruzo,

suho kakor tudi umetno sušeno
nudi po najnižjih cenah

Ekonom

Ljubljana, Kolodvorska ul 7

Kmetijski hranilni in posojilni dom

v Ljubljani
Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Denar naložite najbolje in naj-
varneje pri domačem zavodu

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Račun pošt. hranil št. 14.257

Brzjavni: „KMETSKI DOM“

Telefon števil. 28-47

VLOGE na knjižice in tekoči račun
se obrestujejo po 5 1/2%, brez odpo-
povedi, pri trimesečni odpovedi po 7%, brez odbitka davka na rento

Stanje vlog nad 35.000.000 dinarjev // Rezerve nad 900.000 dinarjev

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinitvenja obrestovanja.

POSOJILA daje proti poročstvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih

papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji!

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8—12 1/2, in od 3—4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2,

Podružnici v Kamniku, Glavni trg, in v Mariboru, Slomškov trg 3